

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 1432/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца SERBIA BROADBAND – Српске кабловске мреже ДОО Београд (Вождовац) чији је пуномоћник Даница Радивојевић, адвокат у ..., против туженог NLB KOMERCIJALNA BANKA АД Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., ради враћања стеченог без основа, вредност предмета спора 10.854.567,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 5Пж 269/21 од 26.05.2022. године, у седници већа одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 5Пж 269/21 од 26.05.2022. године, као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 19П 2227/2019 дана 30.10.2020. године, којом је у I ставу утврдио да не постоји потраживање туженог према тужиоцу у износу од 10.854.567,00 динара; у II ставу изреке утврдио да постоји потраживање тужиоца према туженом и обавезао туженог да тужиоцу плати износ од 10.854.567,00 динара са каматом по стопи из Закона о затезној камати почев од 26.07.2017. године до исплате; у III ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу врати 10 бланко сопствених меница са меничним овлашћењем, датих туженом као средство обезбеђења по Уговору о оквирном износу за ангажовање банке број ... од 07.07.2017. године, закљученом између туженог као банке и тужиоца као корисника кредита и то 1. серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ... серијског броја АС ...; у IV ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу врати Корпоративну гаранцију од 21.07.2017. године издату у Амстердаму од стране Adria Midco B.V. Group на износ од 60.000.000,00 евра; у V ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 840.246,00 динара, са затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Привредни апелациони суд је пресудом 5Пж 269/21 од 26.05.2022. године, у I ставу изреке делимично преиначио пресуду Привредног суда у Београду 19П 2227/19 од 30.10.2020. године у ставу II изреке и пресудио тако што је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу плати износ од 10.854.567,00 динара са каматом по стопи из Закона о затезној камати од 26.07.2017. године до исплате, док је делимично одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 19П 2227/19 од 30.10.2020. године у ставовима I, III, IV и V изреке.

Тужилац је поднео дозвољену и благовремену ревизију, којом добија другостепену пресуду у ставу I изреке, којим је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за исплату износа од 10.854.567,00 динара, са каматом по стопи Закона о затезној камати од 26.07.2017. године до исплате, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао добијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/23 – др закон) и закључио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Не стоје наводи ревизије о битној повреди одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, тиме да другостепени суд није узео у обзир све чињенице које су странке изнеле. Према разлозима другостепене пресуде, другостепени суд је имао у виду да је Уговор о оквирном износу за ангажовање банке међу странкама раскинут, као и да је скоро све време трајања овог уговора тужилац имао на располагању целокупан износ који му је оквирно одобрен, као и све друге релевантне чињенице које утврдио првостепени суд. Не стоје наводи ревизије да су нејасни разлози пресуде, којима наводима се у суштини указује на повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, што није ревизијски разлог предвиђен одредбама члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, на основу ког је донета добијана пресуда, парничне странке су биле у облигационом односу на основу Уговора о оквирном износу за ангажовање банке од 07.07.2017. године, на основу кога се тужени обавезао да тужиоцу стави на располагање оквирни износ средстава од 60.000.000,00 евра, и којим је била предвиђена могућност реализације кредитног лимита до 30.06.2020. године. Тужени неосновано није поступио по последњем захтеву тужиоца од 11.12.2018. године за повлачење износа од 1.000.000,00 евра у динарској противвредности са датумом валуте 14.12.2018. године. За то нису били испуњени услови из одредбе члана 122. став 1. Закона о облигационим односима, те је подношењем тужбе 18.04.2019. године тужилац раскинуо уговор са туженим. Првостепени суд је закључио да су неосновани наводи туженог да није било услова за раскид уговора у смислу одредбе члана 132. став 1. Закона о облигационим односима, већ је утврдио да јесу испуњени услови за раскид уговора и да се уговорне стране ослобађају уговорних обавеза само у односу на будући период, а не утиче на обавезе које су већ испуњене или судоспеле за испуњење до раскида уговора. На основу тога је

првостепени суд закључио да су испуњени услови да се обавезе тужени да тужиоцу врати сва средства обезбеђења која су му дата по предметном уговору, и то 10 бланко меница, као и корпоративна гаранција коју је издало страно привредно друштво у корист туженог, на основу чега је одлучио у ставу III и IV изреке првостепене пресуде.

Одлуку о тужбеном захтеву за исплату износа од 10.854.567,00 динара, првостепени суд је донео на основу утврђења да је тај износ наплаћен од стране туженог од тужиоца на основу одредбе члана 5.1.1. Уговора, која предвиђа да банка за појединачне кредите примењује и обрачунава накнаду за обраду захтева у висини од 0,15% одобреног износа кредитног лимита, једнократно, који се плаћа на датум исплате прве транше у течај. Првостепени суд је закључио да та уговорна одредба нема одређен предмет зато што се не види врста и висина трошкова, односно банка није навела такстативно све трошкове које је имала. Утврдио је да понуда банке дефинише трошкове обраде, да се у спорној одредби уговора наводи накнада за обраду захтева, али се не види који је разлог обавезивања тужиоца, да исти нису одређени и да у складу са тим оваква обавеза тужиоца није одређена, нити одредива у смислу одредбе члана 47. Закона о облигационим односима, због чега је ништава. Због тога је првостепени суд применом одредбе члана 104. Закона о облигационим односима обавезао тужену да тужиоцу исплати износ који је наплаћен по овој уговорној одредби.

Другостепени суд је сматрао правилним став првостепеног суда да је подношењем тужбе тужилац дао изјаву о раскиду уговора, да су се стекли услови и наступиле правне последице раскида уговора, па и услови за враћање датог у смислу одредбе члана 132. Закона о облигационим односима, у конкретном случају предатих средстава обезбеђења. Закључени уговор је подразумевао одређена континуирана поступања, односно могућност тужиоца да повремено, у складу са својим потребама повлачи одређени износ новчаних средстава у току трајања уговореног периода, односно до 30.09.2020. године. Тај период трајања уговора је истекао у току овог поступка, па је уговор престао да производи правно дејство и са тих разлога, и по том основу стекли су се услови да тужени врати тужиоцу примљена средства обезбеђења. Међутим, другостепени суд сматра да је тужена банка имала право да поред уговорне камате наплаћује накнаде и трошкове поводом закључења уговора о кредиту, о чему је дала тужиоцу понуду у предговорној фази, на коју је тужилац ставио примедбе, односно био је упознат са својом обавезом плаћања накнаде у висини од 0,15% од износа кредитног лимита, једнократно, па је у складу са том уговорном одредбом и платио накнаду туженом. Та уговорна одредба није неодређена, јер је дозвољено процентуално уговарање накнаде од износа одобреног кредита, па другостепени суд не прихвата закључак првостепеног суда да је наведена уговорна одредба ништава као неодређена. Тужени није имао обавезу да искаже структуру, односно у чему се састоји ова накнада, нити да образложи трошкове које има поводом закључења уговора о кредиту. Тужени је у складу са својим законским правом уговорио накнаду за обраду захтева у процентуалном износу од одобреног износа кредитног лимита, једнократно, пре пуштања прве транше првог кредита у течај, у складу са чим је предметна уговорна одредба у свему јасна и дозвољена. Како је обавеза везана за обраду захтева, и за износ кредитног лимита, то обавеза плаћања не зависи од процента реализације предметног уговора, па чињеница да је уговор раскинут и делимично испуњен није од утицаја на претходно насталу обавезу тужиоца да накнаду плати. Стога тужилац поводом раскида уговора нема право да тражи од туженог враћање ове накнаде.

Ревизијски суд прихвата разлоге другостепеног суда у оцени природе уговорне обавезе тужиоца предвиђене одредбом члана 5.1.1. Уговора о оквирном износу за ангажовање банке од 07.07.2017. године. Пратећи смисао одредбе уговора, правилно другостепени суд закључује да је њиме уговорена обавеза тужиоца да туженом плати накнаду за обраду кредитног захтева према лимиту кредитне обавезе од 60.000.000,00 евра, у проценту од 0,15%, што даље значи да на висину те накнаде не утиче колико је од највишег уговореног износа кредита тужилац искористио. Према томе, није од значаја за обавезу тужиоца чињеница да тужени није у свему испунио уговор и да је због тога уговор раскинут, како то правилно закључује другостепени суд. Нема упоришта у уговорној одредби став ревидента да је тужени дужан да тужиоцу износ накнаде који је наплатио за обраду кредитног захтева врати због тога што је уговор раскинут. Ово стога што је обавеза настала самом обрадом кредитног захтева, с једне стране и стога што није везана за износ кредита који тужилац искористи, већ за укупно уговорени могући износ кредита, како је то воља уговорних страна била.

Обавеза тужиоца на плаћање накнаде за обраду захтева у проценту од износа кредитног лимита, о чему је тужилац био упознат понудом туженог у предуговорној фази, није ништава у смислу одредбе члана 47. Закона о облигационим односима, како то правилно закључује другостепени суд. Сагласно одредби члана 262. став 1. ЗОО, тужилац је ту обавезу испунио о доспелости. Како обим те обавезе не зависи од обима у коме је тужилац искористио кредитни лимит, раскид уговора није од значаја. Ревидент погрешно сматра да су раскидом уговора наступиле последице из члана 132. став 2. ЗОО. Ово стога што је конкретан уговор са континуираним обавезама туженог раскинут за убудуће, како је то закључио и првостепени суд, у смислу члана 129. став 1. ЗОО.

Са изнетих разлога је ревизија тужиоца неоснована, те одбијена по одредби члана 414. Закона о облигационим односима.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**